

دخلوخزج

شنبه ۱۹ مرداد ۱۳۹۸ - شماره ۲۸

خزاسان شماره ۲۰۱۶۸

پرونده روز

با عرض سلام و وقت بخیر. فرزند بزرگ خانواده‌ای هستم که از اوان جوانی با وجود ثروت فراوان پدر به کارگری پرداختم تا این‌که پدرم به سن پیری رسیدی و زمام‌امور به دست برادرانم افتاد و تا حدی پدرم را اغفال کردند و با کالت نامه‌ای که به آن داده بود حساب بانک‌ی اش را خالی کردند و... با این اوصاف اموال بسیاری نیز مانده است که ادعا می‌کنند برای ماست و اموال تورا داده البته برای حرفش‌ان تکه کاغذ دست نویسی را نیز رو می‌کنند که فقط دارای امضا است و نه اثر انگشت. الان هم در حال دست‌اندازی به تکه

زمین‌هایی هستند که چند سالی است دست بنده است و پدر به صورت عادی گفته که زمین زمین مال توست که از آن هم ادعای مالکیت دارند. حالا می‌خواهم تقاضای انحصار وراثت دهم آیا برای کامیونی که به نامشان است یا دامی که فروخته‌اند از یا پولی از حساب خارج شده ادعا کنم یا خیر؟ زمین‌های من چه می‌شود؟ املاک به نام پدرم چطور؟ با سلام از نظر حقوقی تا زمانی که کسی فوت نکرده باشد مالی تحت عنوان ارث به کسی تعلق نمی‌گیرد و اگر پدر هم مالی به کسی بدهد ولی سند نزنند هنوز داخل در اموال پدر می‌باشد مگر اقرارنامه

یا مایعه‌نامه‌ای در این خصوص باشد یا در حضور شهود ببخشد یا بفروشد که اول باید اثبات هبه یا بیع را بگیرید و سپس الزام به تنظیم سند به طرفیت دیگر وراثت بکنید.اگر در زمان حیات پدر مالی فروش رفته باشد یا سندی به نام کسی شده باشد متعلق به انتقال گیرنده هست و کاری نمی‌توانید بکنید در مورد و کالت نامه هم اقدامات وکیل تا زمان فوت موکل در حدود اختیارات وکیل معتبر می‌باشد.اول حصر وراثت بگیرید بعد تحریر ترکه کنید تا لیست اموال زمان فوت پدر مشخص شود.اگر مستندی برای اموال خودت داری اثبات کن و سند بگیر و املاک به نام پدر هم بین همه تقسیم می‌شود.

سجاد حاجبی خانیکی

کارشناس ارشد حقوق ثبت اسناد و املاک

بررسی حذف صفرها از پول ملی با نگاهی به تجربیات جهانی و ضرورت‌های داخلی

صفرزدایی به روایت تجربیات جهانی

با تصویب دولت، موضوع حذف ۴ صفر از پول ملی، بالاخره جدی شده است و احتمالاً این بار، با موافقت مجلس این سیاست اجرا شود و عمر ریال در ۹۰ سالگی، به پایان برسد. فضای رسانه‌ای و تحلیلی کشور پر است از تحلیل‌ها و نظرات و انتقادات و حمایت‌ها درباره این طرح. اما ما به این بهانه، چند موضوع متفاوت را پیگیری کردیم. اول درباره ماهیت پول نوشته ایم. آیا پول صرفاً یک ابزار انتقال دارایی قراردادی است یا خود آن هم می‌تواند مهم باشد؟ همچنین درباره تاریخچه پول رسمی کشور و تغییرات ارزش ریال در ۹۰ سال گذشته نوشتیم و سری هم به تجربه دیگر کشورها در صفرزدایی زدیم. در نهایت چند نکته مهم در خصوص اجرای این طرح مطرح کرده ایم.

جواد غیائی

روزنامه نگار

درباره ماهیت پول و واحد پول؛ واحد پول، خنثی است؟!

پول یک واسطه برای مبادلات است و به خودی خود، تأثیری ندارد. به بیان دیگر، پول یک قرارداد اجتماعی است که به تأیید حاکمیت رسیده است تا از طریق آن مبادلات تسهیل شود. در این شرایط یافتن واحد پول و تعداد صفرهای آن اصلاً مهم نیست. مثل این است که ما با هم قرارداد کنیم که برای مبادله کالاها و دارایی‌هایمان از یک کاغذ سبز استفاده کنیم. بعد از مدتی، به هر دلیلی، تصمیم بگیریم از کاغذ آبی استفاده کنیم. وقتی طرفین (جامعه) قرارداد جدیدی را بپذیرند، همه به آن احترام می‌گذارند و اتفاق خاصی نمی‌افتد. تا دیروز برای خرید یک کیلو موز یا یک دلار آمریکا، ۱۲ اسکناس ۱۰ هزار ریالی پرداخت می‌کردیم و از فردا، این‌دو را با پرداخت ۱۲ اسکناس (یا سکه) یک تومانی خواهیم خرید. این بحث، در یک نکته منطقی و انتزاعی درست است؛ یعنی واحد پول و شکل آن خنثی است و تأثیر واقعی بر اقتصاد ندارد. اما در عمل و با دقت در برخی جزئیات، قضیه کمی فرق خواهد کرد؛ به ویژه اگر بین کوتاه مدت و بلندمدت تمایز قائل شویم. در عمل مردم و سیستم‌ها با «تغییر» میانه خوبی ندارند و این موضوع در کوتاه مدت هزینه بر و دارای تبعاتی است.

یک اختلاف قدیمی مشابه بین اقتصاددانان

اجازه بدهید از یک اشتراک لفظی استفاده کنیم و درباره ماهیت پول و اختلاف نظری قدیمی (که مشابه با موضوع واحد پول است) استفاده کنیم. برخی از اقتصاددانان معتقدند که پول خنثی نیست؛ یعنی دولت و بانک مرکزی می‌توانند در شرایط رکودی اقتصاد، با چاپ پول بیشتر قدرت خرید و تقاضا در اقتصاد را تحریک و اقتصاد را از رکود خارج کنند! اما گروه دیگر معتقدند که چاپ پول بیشتر، فقط در کوتاه مدت آثاری دارد و در بلندمدت چیزی جز تورم برای اقتصاد به همراه نمی‌آورد. به بیان دیگر، گروه دوم می‌گویند که ابتدا باید اقتصاد رشد کند و کالا و خدمات بیشتری تولید کند، بعد، بانک مرکزی، صرفاً برای مبادله این کالاها و خدمات جدید، پول بیشتر چاپ کند. اما گروه اول می‌گویند که وقتی اقتصاد رکاد است، اگر پول تزریق شود، اقتصاد به حرکت در می‌آید و معادل پول جدید تزریق شده، کالا و خدمات ایجاد خواهد شد و اقتصاد رشد می‌کند. معمولاً گروه اول روی ویژگی‌های روان‌شناسانه و رفتارهای غیرمنطقی مردم حساب باز می‌کنند اما گروه دوم مردم و جامعه را کاملاً منطقی و حسابگر و دارای قدرت پیش‌بینی و تحلیل می‌دانند.

از پول غیرخنثی تا واحد پول خنثی

درباره موضوع ماهیت پول، اختلاف نظر زیاد است. اما درباره واحد پول، موضوع این قدر سخت نیست. با این‌حال کسانی که تغییر واحد پول را غیرخنثی می‌دانند، دلایل مشابهی (با گروه اول در مثال بالا) دارند. این که مردم در محاسبه و تطبیق با شرایط جدید به اشتباه می‌افتند و این موضوع موجب مشکلاتی از جمله تورم خواهد شد. مثلاً گفته می‌شود که الان پرداخت ۵۰۰ تومان برای خرید یک کالا متعارف است اما بعد از حذف ۴ صفر، پرداخت ۰/۵ تومان محلی از اعراب نخواهد داشت. لذا از محل گرد کردن اعداد به بالا باعث مقداری از تورم خواهد شد. اگر دقت کرده باشید در این‌جا نیز، اگر ذهن انسان حسابگر و دقیق و منطقی عمل کند (مثل فرضیات گروه دوم) تبدیل ۵۰۰ تومان به نیم تومان، یا قرارداد جدید اجتماعی مبتنی بر حذف ۴ صفر، طبیعی و قابل پذیرش است. اما وقتی حرف از احساس آدم‌ها و برخی رفتارهای غیرحسابگرانه ذهن می‌زنیم، بین ۵۰۰ تومان قدیم و ۰/۵ تومان جدید، تفاوت قائل می‌شود.

البته این به معنی دفاع از حذف صفر در مقطع کنونی یا رد آن نیست طبیعتاً هر سیاستی هزینه‌ها و منفاعی دارد که کار مهم، طراحی و اجرای سیاست به نحوی است که هزینه‌ها حداقل و منافع حداکثر شود. برای روشن‌تر شدن این موضع، در ادامه در قالب چند تصویر و نمودار توضیح

می‌دهیم که چرا تغییر واحد ضرورت می‌یابد (و در شرایط فعلی برای ریال ضرورت یافته است). همچنین می‌گوییم که این کار در دنیا بسیار مسبوق به سابقه است.

تغییرات ارزش ریال و لزوم صفرزدایی

ریال در زمان تولد خود به عنوان واحد پول ملی، معادل ۰/۳۶ گرم طلا بود. اکنون معادل ۰/۰۰۰۰۰۰۲۴ گرم طلاست! این صفرهای گیج‌کننده که بر اثر تورم‌های متوالی ایجاد شده است، مهم‌ترین دلیل صفرزدایی است.

تجربه چند کشور در حذف صفر؛ حذف ۲۸۰ صفر در ۹۰ سال

در طول تاریخ، بسیاری از کشورهای دنیا درگیر تورم بوده‌اند؛ برخی مثل ما، تورم‌های مزمن و پایدار داشتند و برخی در یک دوره خاص (مثل جنگ جهانی اول و دوم) دچار تورم شدید شدند و بعد از آن سراغ صفرزدایی رفتند. طبق بررسی‌ها، اولین بار در سال ۱۹۲۳ سیاست حذف صفر در آلمان اجرایی شد. از آن زمان تاکنون ۵۰ کشور دنیا در چندین مرتبه اقدام به حذف صفر کرده‌اند که در مجموع منجر به حذف حدود ۲۸۰ صفر از پول‌های ملی کشورها شده است. از نظر تعداد صفرهای حذف شده، کشورهای صربستان و زیمبابوه با حذف بیش از ۲۰ صفر از پول خود در صدر قرار دارند. از نظر تعداد دفعات اصلاح پول ملی نیز برزیل با ۸ مرتبه اصلاح پول ملی و حذف ۱۸ صفر در مجموع طی ۹۰ سال اخیر (از ۱۹۳۰ تاکنون) رکورد دار است.

ملاحظات در خصوص اجرای طرح

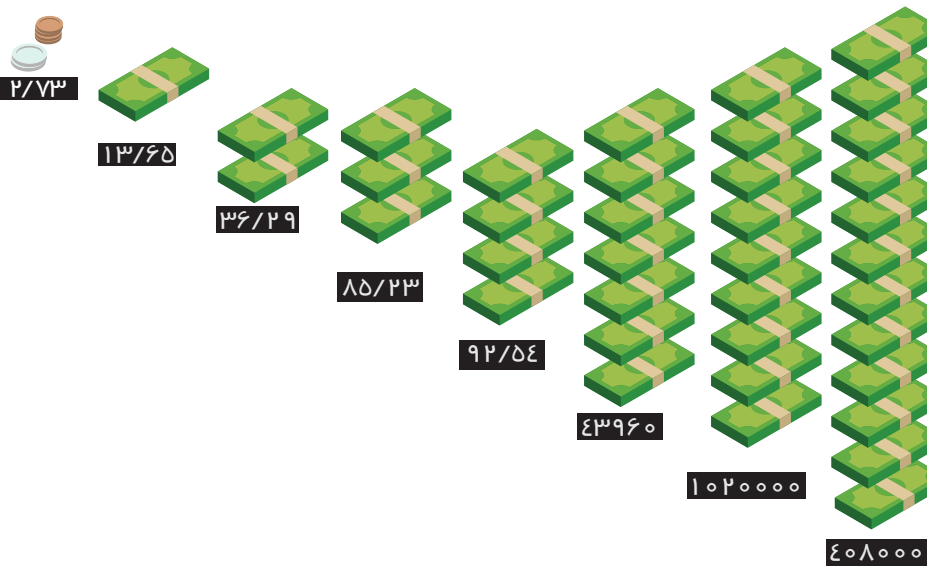
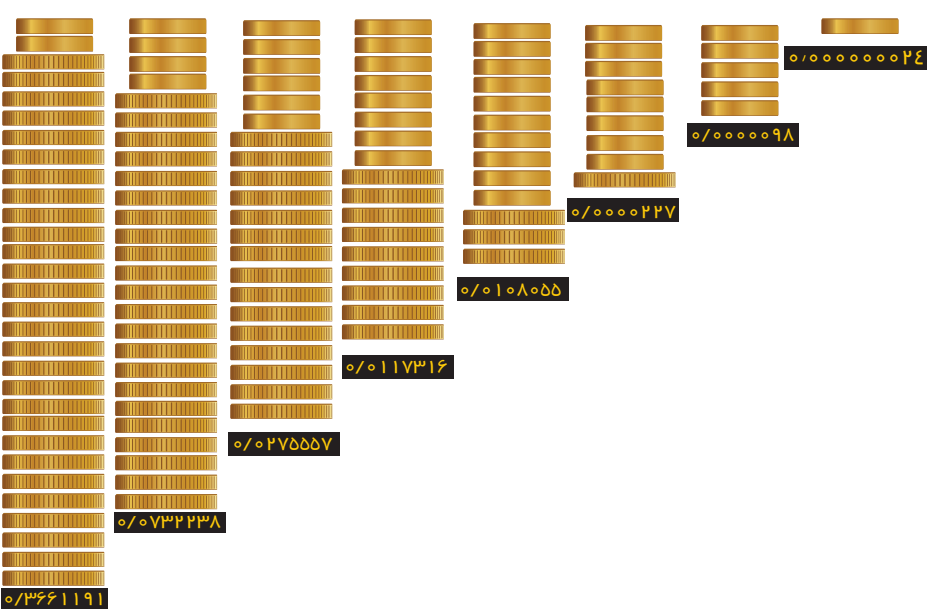
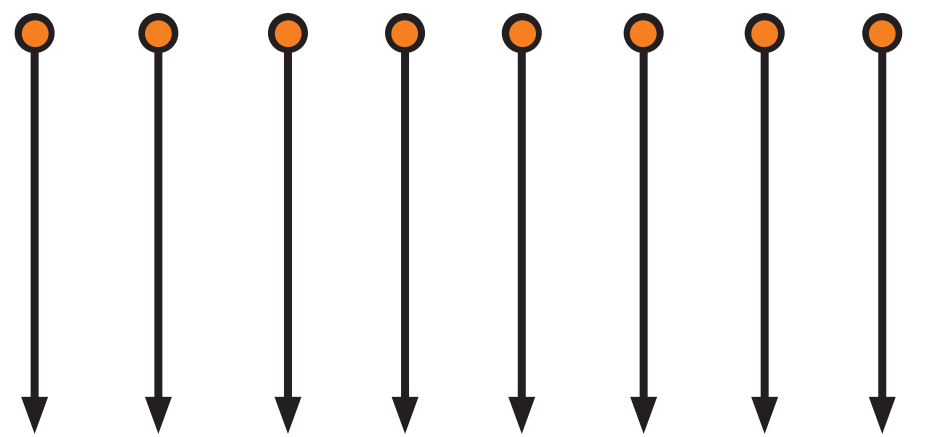
چنان‌چه دیدیم، سیاست حذف صفر در کشورهای مختلف جهان به منظور رفع آثار ناشی از تورم‌های مزمن و سقوط پیاپی ارزش پول ملی، بارها اتفاق افتاده است. معمولاً موفقیت در اجرای این سیاست منوط به آن است که سیاست‌های کلان اقتصادی به نحوی تنظیم شود که با ایجاد موج‌های تورمی بعدی، تعداد صفرهای پول ملی دوباره زیاد نشود. کشورهای مختلف اروپایی مثل آلمان و فرانسه و همچنین برخی کشورهای همسایه مثل ترکیه، این سیاست را نسبتاً موفق اجرا کردند. اما در مقطع فعلی آن چه مهم است اجرای طرح به نحوی است که آثار مثبت آن به بهترین نحو بروز کند و آثار منفی آن به حداقل برسد. اما این آثار چه هستند.

مهم‌ترین آثار مثبت این سیاست، ملموس شدن دوباره پول ملی است. الان کسی درکی از یک ریال ندارد و عملاً مورداستناد و استفاده نیست. نکته دیگر مسائل حسابداری است. مثلاً رقم نقدینگی ۲۰ هزار هزار میلیارد ریالی، عملاً قابل درک نیست. اما با حذف ۴ صفر به ۲ هزار میلیارد تومان می‌رسد. نکته مهم دیگر بهبود نسبت‌ها در تبدیل نرخ ارز کشور با سایر ارزهاست. موضوعی که اثر حقیقی ندارد اما تبدیل واحدها را ملموس‌تر می‌کند. این موضوع یک اثر غیرمستقیم هویتی هم دارد. حذف صفرها آثار واقعی دیگری هم دارد. مثلاً تعداد اسکناس‌های موردنیاز به شدت کاهش می‌یابد (طبق گفته بانک مرکزی به یک سوم کاهش می‌یابد). این موضوع باعث صرفه‌جویی در هزینه‌های چاپ پول می‌شود. اما در مقابل حذف صفرها هزینه‌هایی هم دارد. تغییرات سیستم حسابداری در شرکت‌ها و بانک‌ها و حساب‌های ملی، هزینه‌هایی در بر خواهد داشت. اما مهم‌ترین نگرانی ایجاد مقداری تورم بر اثر این سیاست است. پدیده‌ای که در صورت اجرای طرح در روزهای عدم ثبات، تشدید هم خواهد شد. لذا به نظر می‌رسد، مهم‌ترین مأموریت دولت و بانک مرکزی در اجرای درست این سیاست (و انتخاب زمان و نحوه شروع اجرای آن)، نهفته است به نحوی که موجب تورم نشود و مردم و اقتصاد از آثار مثبت این طرح بدون دغدغه استفاده کنند.

تقسیم اموال بین فرزندان در زمان حیات پدر

تاریخ

۱۳۹۸ ۱۳۹۲ ۱۳۷۴ ۱۳۵۰ ۱۳۳۶ ۱۳۲۰ ۱۳۱۰ ۱۳۰۸

سال ۱۹۲۳ آلمان، اولین کشوری که صفرزدایی کرد

حذف ۲۸ صفر بیشترین صفرهای حذف شده در صربستان

۷ نوبت بیشترین دفعات حذف صفر در برزیل

آخرین صفرزدایی آخرین تجربه با حذف ۵ صفر در ونزوئلا در ۲۰۱۸

شکست‌خوردترین حذف ۲۵ صفر در سه نوبت در زیمبابوه

ارزش یک ریال بر اساس یک گرم طلا

ارزش یک گرم طلا به ریال

جهان

تجربه‌های جهانی حذف صفر از پول ملی

می‌دانند درصد کمی از مخاطبین آن‌ها دارای حساب‌های بانکی حساسی هستند و بیشتر مخاطبین شان اقساری از جامعه‌اند که هشت‌شان گرو ۹ هم نه حتی ۱۱ و ۱۲ است. بنابراین باید در هنگام معادله دو دوتایی آن‌ها بتوانند هر جور که شده جنس تبلیغی شان را در سبد خرید آن‌ها قرار دهند. یکی از شگردهای موفق این برنامه‌سازان ایجاد نیاز کاذب است. با یک مثال موضوع را بیشتر روشن می‌کنم. همه ما می‌دانیم که میلمان و میز ناهار خوری آن قدرها هم که برایش خرج می‌کنیم جزو ضروریات زندگی به حساب نمی‌آیند. اما به طور متوسط بیشتر خانواده‌ها برای تهیه یک سرویس کامل میلمان در حد متوسط چیزی حدود ۵ تا ۷ میلیون تومان هزینه می‌کنند. اما چگونه می‌توان خانواده‌ای را که مثلاً ماهانه ۳ میلیون تومان درآمد دارد، قانع به خرید کالایی دوبرابر درآمد ماهانه اش کرد؟ تبلیغ تلویزیونی این کالا می‌تواند با این جمله آغاز شود: آیا همیشه از مشکل زانو درد و کمردرد در هنگام بلند شدن رنج برده‌اید؟ آیا از فیزیوتراپی رفتن خسته شده‌اید؟ دیگر قرص‌های مسکن اثر نمی‌کنند؟ ما برای شما

یک راه حل زیبا، شیک و خواستنی داریم... و بعد برای محکم‌کاری از بازگیری که لباس پزشکان را پوشیده‌است مصاحبه‌ای می‌گیرند و او علت تمام دردها را در سبک زندگی روزمینی و فرشی بیان می‌کند و ادامه ماجرا را می‌توانید حدس بزنید. بله به همین راحتی یک خانواده با درآمد متوسط رو به پایین برای خرید میلمان ترغیب می‌شود. این مثال را می‌توان برای خیلی چیزهای دیگر زندگی مان بزینم و با یک حساب دو دو تایی ببینیم تا به حال چندین بار گول خورده ایم و دست رنجی را که می‌شد پس‌انداز یا سرمایه‌گذاری کنیم، هدر داده ایم. اگر با این دید در آشپزخانه‌تان دوری بزنید انواع مختلفی از وسایل آشپزخانه را می‌بینید که کارآیی ندارند از تخم مرغ آب پز کن بگیرید تا قهوه سازهای چند مدلی، هوا ساز، سرخ‌کن، خشک‌کن و... پس برای این که دیرتر گول بخورید و پول‌های‌تان را خرج نکنید، این بار که به یک تبلیغ تلویزیونی جذب شده‌اید با خودتان همان آموزه درس اجتماعی دوره ابتدایی را مرور کنید و ببینید آیا کالای تبلیغی از نیازهای اصلی محسوب می‌شود یا خیر؟

گول نخوریم

سمیه محمدنیا حنایی

روزنامه نگار

از دوران ابتدایی همیشه به یاد داشته‌ایم که انسان‌ها برای زنده ماندن باید سه نیاز اصلی خود را تأمین کنند؛ خوراک، پوشاک و مسکن. همین آموزه در دوران کودکی به این معناست که اصلی‌های یک زندگی را خوراک و پوشاک و مسکن تشکیل می‌دهد و بقیه چیزهایی که آدم‌ها برایش زمان می‌گذارند در واقع فریعات زندگی هستند. فریعاتی که نه حیات‌ما به آن‌ها وابسته است و نه مامت‌ما! اما تا جایی که دلتان بخواهد برایش می‌دویم و عرق می‌ریزیم تا جایی که حتی سلامتی و اعصاب و روان مان را هم در خطر می‌اندازیم.

یکی از اتفاقاتی که باعث می‌شود افراد در هنگام اولویت‌بندی مایحتاج خود حق تقدم اصلی‌ها بر فرعی‌ها را رعایت نکنند، تبلیغات است. یکی از کارهایی که تبلیغات انجام می‌دهد ایجاد احساس نیاز کاذب است. در واقع بیشتر کسانی که تیزرهای تبلیغاتی می‌سازند از دل همین جامعه‌سر در آورده‌اند و برای یک لقمه نان کار می‌کنند. آن‌ها